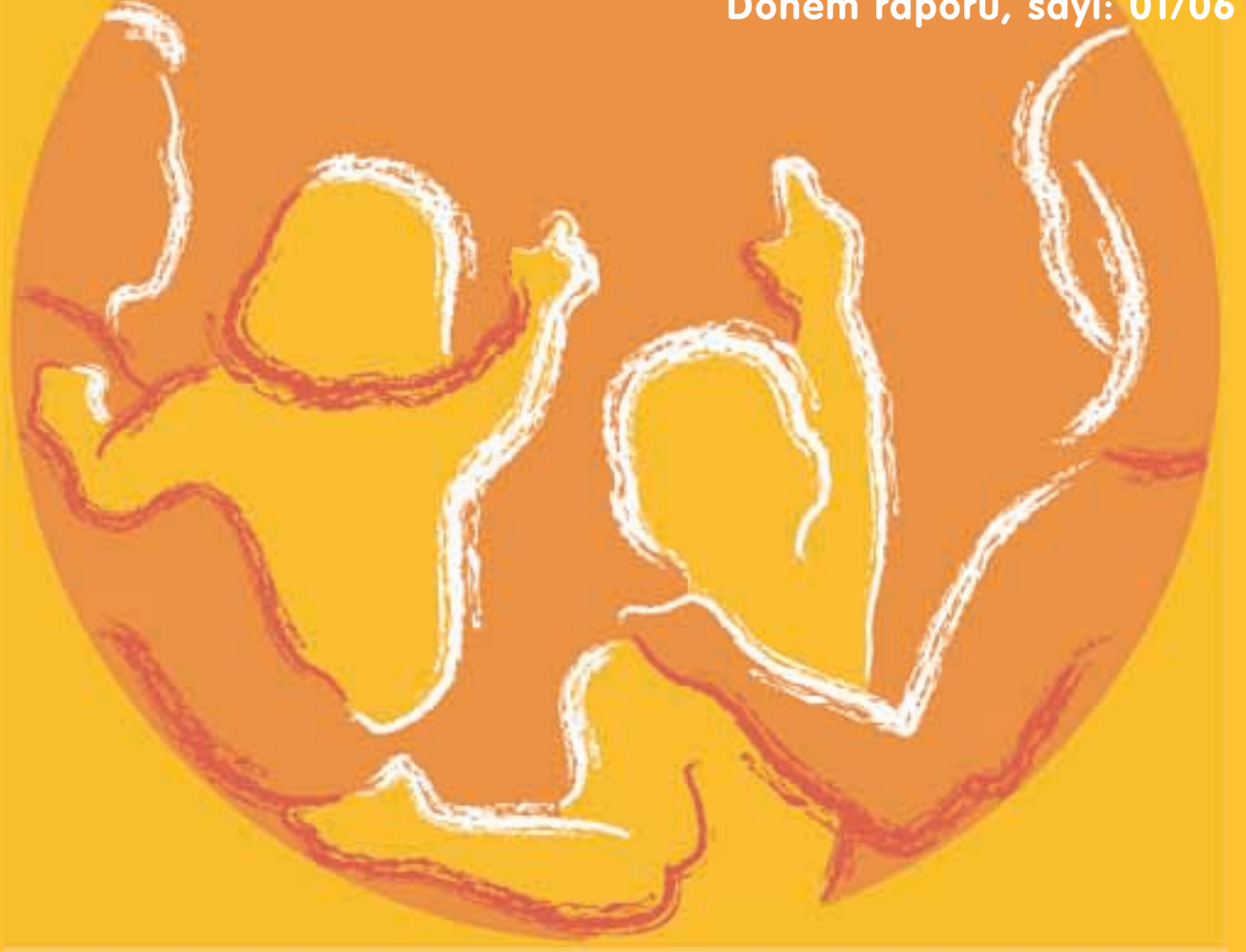

önce çocuklar

Türkiye’de Çocuklar için İyi Yönetişim, Koruma ve Adalete Doğru
Dönem raporu, sayı: 01/06

bu sayıda ...

- çocuklara öncelik vermek
- çocukların düşünceleri
- büyük bir kadro
- benim ailem, bizim geleceğimiz
- birlikte çalışma

çocuklara öncelik vermek

Çocuk Adalet Sistemi'nin iyileştirilmesi rehabilitasyona dayalı olup kanunla ihtilafa düşen çocukların haklarına saygılı ve onları tekrar suçtan koruyacak önlemler için çözümler içermiştir

Yoksulluk, evsizlik, sömürücü işlerde çalışma, cinsel istismar, taciz ve sömürü ne yazık ki tüm dünyada milyonlarca çocuğun hemen her gün karşılaştığı çocuk hakları ihlalleridir. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (ÇHS), toplumların ve ailelerin çocuklar için aldıkları bütün kararların ilk olarak ve en başta çocukların yararını gözetmesini sağlayarak çocukları bu tür tehlikelerden korumak üzere hazırlanmıştır.

ÇHS'ye bağlılık, Sözleşme'yi onaylayan devletlere, çocuklara yönelik politikaların, yasal düzenlemelerin ve hizmetlerin Sözleşme ilkelerini yansıtmasını sağlama ve her çocuğun sağlıklı büyüyüp gelişebileceği koruyucu ortamların yaratılmasına katkıda bulunma yükümlülüğü getirmektedir. Resmi başlığı olan *Türkiye'de Çocuklar için İyi Yönetişim, Koruma ve Adalete Doğru* ibaresinin de çağrıştıracığı gibi, *Önce Çocuklar* Türkiye'ye çocuklar için koruyucu bir ortam sağlamada yardımcı olmayı amaçlamaktadır. *Önce Çocuklar* girişiminin tohumları ilk kez, Hükümetin, Avrupa Komisyonu'nun da yardımlarıyla *Çocuk Adalet Sistemi'nin İyileştirilmesi* projesi yoluyla bu alandaki uluslararası standartları yakalama çalışmalarıyla birlikte atılmıştır.

Çocuk Adalet Sistemi'nin İyileştirilmesi projesi sonuçta 2005 yılında yeni bir Çocuk Koruma Yasası'nın benimsenmesini getirmiştir. 2005 yılı, Türkiye'de kanunla ihtilafa düşen çocuklara ilişkin yasal düzenlemeler açısından önemli bir yıl olmuştur. Yeni Yasa ve ceza yasalarındaki değişiklikler cezai ehliyet yaşını 11'den 12'ye çıkarmış ve çocuklara ilişkin yargı süreçlerini önemli ölçüde hızlandırmıştır.

Yeni mevzuatın getirdiği diğer önemli yenilikler şunlardır:

- kanunla ihtilafa düşen çocuklar için özel uygulamalar;
- çocukların dahil oldukları olayları ele almakta uzmanlaşmış mahkeme sayısında artış;
- çocuklar için özgürlüğün kısıtlanması yerine alternatif bir yaptırım olarak gözetim uygulamasının getirilmesi;
- yargı süreçlerinde daha fazla sosyal hizmet uzmanının hazır bulundurulması.

Proje ayrıca, çocukların istismar, sömürü, ihmal ve şiddetten korunmaları için ilgili bütün bakanlıkların ve kurumların kapasitelerini geliştirmiştir. Çeşitli sektörleri kapsayan bu projeye Adalet Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK), İçişleri Bakanlığı, Barolar Birliği ve Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı katılmıştır.

Proje çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikler arasında 52 İl Barosundaki Çocuk Hakları Komisyonu üyelerini, Adalet Bakanlığı'na bağlı kurumlarda çalışan yaklaşık 400 personeli, Adli Tıp'taki 250 uzmanı ve 40 gözetim görevlisini kapsayan kapasite geliştirme çalışmaları ve 20 milletvekilinin çocuk adaleti ile ilgili konularda bilgilendirilmesi yer almaktadır.

İstismar ve şiddet mağduru çocuklar ile yasalarla sorun yaşayan çocuklara proje kapsamında daha fazla hukuksal yardım sağlanmıştır. Bugün 52 ilde Baroların Çocuk Hakları Komisyonları suç mağduru veya yasalarla başka türlü

sorunu olan çocuklara hukuksal yardımlar sağlamaktadır. Çocuk Hakları Komisyonlarının kapsama alanları genel olarak yüzde 90 oranında genişlemiştir.

2002 yılından bu yana çocukların karıştıkları yasa ihlalleri söz konusu olduğunda:

- özgürlüklerinden yoksun bırakılan çocuk sayısında %67 azalma olmuştur;
- İslahevlerinde tutulan çocuk sayısı %80 azalmıştır.

Önce Çocuklar girişiminin temel taşlarından biri olarak dezavantajlı çocukların şiddet, istismar, ihmal ve sömürüden korunma haklarına ilişkin kamuoyu duyarlılığı daha da artmış ve medya da bu konuları daha duyarlı biçimde ele almaya başlamıştır.

Çocuk Hakları Komisyonlarıyla gerçekleştirilen çalışmalar beklenin de ötesinde olumlu sonuçlar vermiştir. Bu Komisyonlar yasalarla sorunu olan dezavantajlı çocuklara hukuksal yardımlar sağlamanın yanı sıra, yasal düzenlemeler ve politikalar söz konusu olduğunda çocukların kararlı savunucuları olarak ön plana çıkmışlardır. Komisyonlar, çocuk haklarının hayata geçirilmesinin izlenmesinde daha güçlü roller üstlenmişlerdir ve halen tüm Türkiye’de bağımsız izleme birimleri kurma sürecindedirler. Bu birimler, çeşitli sektörlere mensup çocuk koruma uzmanlarından oluşacaktır.

Halen sürmekte olan siyasal istikrar, ekonomik büyüme, toplumsal ve kurumsal değişim ortamı, *Türkiye’de Çocuk Adalet Sisteminin İyileştirilmesi* ve *Çocuklar için Evet Deyin* kampanyası gibi projelerin hedeflerinin gerçekleşmesi açısından bulunmaz fırsatlar sunmuştur. Bu projelerin başarısı sonucunda Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (ABGS), Avrupa Komisyonu Delegasyonu (AKD) ve Türkiye Hükümeti *Türkiye’de Çocuklar için İyi Yönetişim, Koruma ve Adalete Doğru* veya kısaca *Önce Çocuklar* projesini UNICEF’in teknik desteği ile yürüterek başlatma kararı almıştır. Projenin geliştirilmesi sırasında ABGS ve AKD çocuk haklarının yaygınlaştırılmasına ve korunmasına tam bir destek vermiş, çalışmalara yol göstermiş ve konuyu sahiplenmiştir.

Önce Çocuklar projesi ile birlikte, Türkiye çocuk adalet sisteminde iyileştirmelerin sürdüğüne ve kız ve erkek çocukların haklarını duyuracak ve güvence altına alacak çocuk bakımı ve korunması alanındaki değişikliklere tanıklık edecek ve ülke ÇHS ve AB standartlarına daha da yaklaşacaktır.

Önce Çocuklar, Çocuk Adalet Sistemi’nin İyileştirilmesi projesi ile gerçekleştirilen gelişmeleri temel alarak çocukların aileleriyle tekrar birleştirilmeleri yoluyla önleme çalışmalarına odaklanacaktır

Çocukların düşünceleri

Eşref: "Resimde bir ailenin yer alması hoş bir şey"

Projenin resmi adı olan *Türkiye’de Çocuklar için İyi Yönetişim, Koruma ve Adalete Doğru*’nun ne anlama geldiği açık. Ama bunu tam olarak akılda tutmak biraz güç ve bu nedenle halkın ilgisini çekmek için daha kısa bir ad gerektiği düşünüldü. Sonuçta, proje ortaklarından genel kamuoyuna ve çocukların kendilerine başvurularak daha kısa bir başlık ve logo önerileri alındı. Kasım ayında yapılan 6. Çocuk Forumu sırasında katılımcılara kimi fikirler verdik ve proje kimliğinin geliştirilmesi yolundaki bu önemli adım konusunda çocuklara ilk izlenimlerini sorduk.

Yalova’dan 12 yaşındaki Eşref şöyle diyor: "Bana öyle geliyor ki, büyükler çocuklar olarak bizim görüşlerimizi ancak böyle olaylarda soruyorlar. Resimde bir ailenin yer alması hoş bir şey. Çocuklara nasıl davranmak gerektiği konusunda iyi bir örneğe ihtiyacımız var. Aileler çocuklarını desteklemeli."

Iğdır’dan gelen 12 yaşındaki Merve’nin görüşleri ise şöyle: "Yetişkinlerin çocukların söylediklerine kulak vermeleri gerek.

Yalnızca yaşımız küçük olduğu için bizi görmezden gelmemeliler. Babasının omuzlarında duran küçük kızın resmini de bu yüzden sevdim. Görüldüğü kadarıyla kız bir şeyler söylüyor ve ailenin diğer üyeleri de yalnızca dinlemenin ötesinde söylenenlere dikkat ediyor!"

12 yaşındaki Şerife de aile görüntüsünü benimsiyor: "bütün mesele çocuklar olarak bizim görüşlerimize saygı duyulması, öyle değil mi? Sanırım en önemli konular eğitim ve sağlık. Bunun ardından çocukların şiddetten ve savaştan

korunmaları geliyor. Hükümetin bizleri bütün bunlardan korumak için pek çok şey yapabileceğini sanıyorum; ama en iyisi, çocukların korunmasına önce aileden başlanması.

"Başlarının üzerinde çatı olan resmi beğendim – zaten ailenin yeri de orası değil mi?"

Bitlisli 11 yaşındaki Emine, Muşlu 12 yaşındaki Akın ve Şırnaklı 14 yaşındaki Gurbet ise tercihlerini daha hareketli bir görüntüden yana yaptılar: "Sanki bir şeyler oluyor,

heyecan verici bir şeyler varmış gibi. Bütün renkler güçlü ve parlak olmalı."

Şerife: "Başlarının üzerinde çatı olan resmi beğendim"

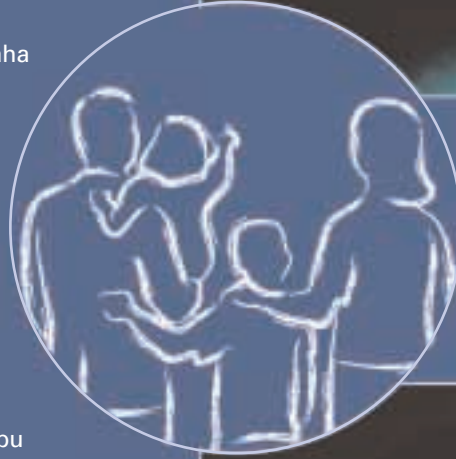
Emine, Zeynep ve Gurbet: "Biraz hareket heyecanı gösteriyor"

Samsun'dan 13 yaşındaki Cengiz, ailenin üzerinde çatı yerine bir şemsiyenin daha uygun düşeceğini ileri

Cengiz: "Şemsiye sığınağı anlatıyor — her yere götürebilirsin"

sürdü: "İki yaşından bu yana bir kurumda kalıyorum ve artık burada kalamayacak kadar büyüdüğümde ne olacağı konusunda endişeliyim. 18'ime geldiğimde sokaklarda mı yaşıyor olacağım? İşte şemsiyeyi bu nedenle tercih ediyorum. Çatı da bir sığınaktır, ama onu alıp yanında götüremezsin."

Özge: "Belki de ailedeki kişileri birbirine biraz daha yakınlaştırmak gerekir"

Bursa'dan 15 yaşındaki Özge ise daha yalın bir şey istiyordu: "bu resimlerden bir şey çıkarmak biraz zor; zaten yerine göre küçültülecek de, öyle değil mi? Belki de ailedeki kişileri birbirine biraz daha yakınlaştırmak gerekir. Böylece örneğin rozetlere konulacaksa daha iyi görülebilir."

Mardin'li 13 yaşındaki Ömer diyor ki: "Önemli olan, insanların bunu gördüklerinde çocuk koruma mesajını almaları."

"Buna benzer toplantıları daha çok yapmalıyız ki bizi yalnızca Türkiye'de değil dünyanın her yerinde duysunlar"

Ömer: "Önemli olan, insanların bunu gördüklerinde çocuk koruma mesajını almaları"

önce çocuklar

... büyük bir kadro

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı, Büyük Elçi Hansjörg Kretschmer

TC Hükümeti'nin 2005 yılı Ağustos ayında başlattığı yeni çocuk koruma projesinin resmi açılışı 20 Ocak 2006 tarihinde Ankara'da Hilton Oteli'nde yapıldı. Türkiye'de Çocuklar için İyi Yönetişim, Koruma ve Adalete Doğru veya Önce Çocuklar, Türkiye'de başta en dezavantajlı konumda olanlar olmak üzere ülkedeki bütün kız ve erkek çocukların haklarının ön planda tutulduğu, çocuk bakımı ve korunması alanında bir dizi değişikliğe tanıklık edecek.

Önce Çocuklar, Hükümetin, Avrupa Komisyonu'nun, Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu'nun (UNICEF), çeşitli STK'ların, çocukların ve ana babaların yer aldıkları, geniş kapsamlı ve çok sektörlü bir proje.

Bu kapsam genişliği, projenin resmi başlangıcı için yapılan törene katılım konuşma yapan kişilerde de yansıma buldu. Törene katılım projeyi tanıttığı konuşma yapanlar arasında: İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu; Devlet Bakanı Nimet Çubukçu; Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı, Büyük Elçi Hansjoerg Kretschmer; UNICEF Türkiye Temsilcisi Edmond McLoughney; MEB Müsteşarı Prof. Dr. Nejat Birinci; SHÇEK Genel Müdürü İsmail Barış ve Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdür Yardımcısı Yargıç Ekrem Bakır yer aldı. Türkiye Barolar Birliği Başkanı Özdemir Özok ve çeşitli hükümet kuruluşlarının, STK'ların ve akademik çevrelerin temsilcileri de toplantıya katılanlar arasındaydı.

İçişleri Bakanı Önce Çocuklar projesinin resmen başlatılması dolayısıyla yaptığı konuşmada özetle şunları söyledi: "Bütün çocukların korunması; çocukların eğitim ve sağlık hizmetlerinden yararlanıp iyi beslenmelerinin ve koruyucu ortamlarda yaşamalarının sağlanması, hem devletin hem de STK'lar ve ilgili diğer kuruluşlarla yakın işbirliği içinde çalışan bakanlıkların, bu arada elbette ailelerin sorumluluğudur."

Devlet Bakanı Nimet Çubukçu ise şunları söyledi: "Biz büyük bir kadroyuz. Ortak bir dava, davaların en saygını için birlikte çalışan bir ekip. Ülkenin neresinde olurlarsa olsunlar çocuklar ve aileleri için daha iyi bir gelecek sağlamak, kuşkusuz Türkiye için de parlak bir gelecek anlamına gelmektedir."

Konuyu Avrupa Birliği'nin insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğüne ilişkin temel değerleri açısından ele alan Hansjörg Kretschmer, "Önce Çocuklar projesinin Türkiye'yi çocuk koruma ve bakımı ile Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin (ÇHS) standartları açısından AB politikalarına daha da yakınlaştırmasını umduğunu" belirtti. Kretschmer, çocuk haklarına saygının, nerede olursa olsun çocukların istismar ve sömürüden korunması anlamına geldiğini vurguladı.

Önce Çocuklar girişiminde UNICEF'in teknik açıdan yer almasına değinen Edmond McLoughney projenin "politikaları ve programları, bakım ve koruma sistemlerini geliştirerek, hiçbir çocuğun yaşamaması temenni edilen istismar ve ihmal konularını ele alarak Türkiye'nin her yerindeki çocukların önündeki fırsatları artıracaklarını" belirtti. McLoughney projenin eşitsizlikleri gerek aile içinde gerekse Türkiye'nin bütününde azaltmaya odaklanmasını ön plana çıkartarak "Türkiye'deki herkesin sağlıklı yaşama, iyi beslenme, şefkatli bir aile ortamında gelişme, topluluk ve aile yaşamına katılma fırsatlarına sahip olması gerektiğini" söyledi.

İçişleri Bakanı, Abdülkadir Aksu

UNICEF Türkiye Temsilcisi Edmond McLoughney

MEB adına söz alan Profesör Nejat Birinci *Önce Çocuklar*'ın eğitime odaklanan yanını vurguladıktan sonra şunları söyledi: "bireyler olarak sahip olduğumuz becerileri ve yetenekleri geliştirmenin ilk adımı eğitimidir. Ana babalar olarak rolümüz, çocuklarımızın gelecekteki mutlulukları ve verimlilikleri açısından büyük önem taşımaktadır; çocuklarımızı bilgi ve öğrenme aşkı ile donatmalıyız ki, bu da onları anladığımızı ve yeteneklerine güvendiğimizi göstererek olur."

Devlet Bakanı Nimet Çubukçu, UNICEF Çocuk Koruma Proje Sorumlusu, Bürge Hayran ve Program Koordinatörü, Lila Pieters

Önce Çocuklar'ın ana baba bakımından yoksun çocukların kuruma yerleştirilme uygulamasını azaltma amacı üzerinde duran SHÇEK Genel Müdürü İsmail Barış ise şöyle dedi: "Ailelerinin yanında, kurumlarda veya sokaklarda, nerede olurlarsa olsunlar Türkiye'deki bütün çocukları "Önce Çocuklar" kapsamına alıyoruz ve çocukları ister sokakta ister başka yerde şiddetten ve istismardan korumayı, onları daha iyi bir gelecek için fiziksel ve psikolojik olarak hazırlamayı amaçlıyoruz."

"*Önce Çocuklar* Türkiye ve çocukları için gerçek anlamda bir 'ilk'tir"

Konuşmasında yargı sistemine değinen yargıç Ekrem Bakır şu gözlemini dile getirdi: "Yargı sistemi, yargıladığı kişileri anlamış olmakla kazançlı çıkacaktır. Yasalarla sorun yaşayan bir çocuğun henüz olgunlaşmamış bir kişi olduğunu gözecek ve bunu dikkate alacak araçlarla donatılmış bir yargı sistemini hedeflemeliyiz."

Çocuk hakları konusunda daha bütünlüklü bir anlayışı savunan yargıç Bakır, yaptığı konuşmada şunu da dile getirdi: "bir toplum, ancak doğumdan itibaren çocuğun bir birey olarak haklarını koruyarak çocukların yasalarla karşı karşıya gelmemelerini sağlayabilir ve bu tür olasılıklara karşı pratik önlemler alabilir."

Başta sokaklarda çalışan/yaşayanlar olmak üzere çocukların ateşli bir savunucusu olan pop yıldızı Doğuş ise şunları söyledi: "Herhangi bir çocuğu ilgilendiren herhangi bir konunun önemli olduğuna inanıyorum ve buraya bu girişimi sonuna kadar desteklemek amacıyla geldim. Bugün, Türkiye'deki çocuklar için önemli bir başlangıcı işaret ediyor. Çeşitli bakanlıkların ve UNICEF gibi kuruluşların bu girişimin içinde yer almaları beni derinden etkiledi. Umarım, işin sonu da başlangıcı gibi parlak olur ve hangi konumda olurlarsa olsunlar, zengin yoksul Türkiye'deki bütün çocuklar açısından gerçekten daha iyi ve farklı bir durum yaratabiliriz."

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürü, İsmail Barış

benim ailem, bizim geleceğimiz

Safiye Şahin: "Çocukları aile içinde eğitmek çatışmaları azaltmaya yardımcı olacaktır"

Önce Çocuklar proje stratejisinin büyük önem taşıyan bir ögesi de, çocuklara yönelik hizmetlerde, çocuklara duyarlı bir dizi hizmet modelinin geliştirilmesidir. Bunu sağlamaya yönelik yaklaşımlardan biri de aile biriminin kendisi üzerinde odaklanmaktadır. Aile ve Çocuk Eğitimi Programı, Benim Ailem-AÇEP olarak yeniden düzenlenmiştir. Amaçlanan, başta yoksul kent mahalleleri ve ücra kırsal yerleşimlerde yaşayanlar olmak üzere ana babaların ve çocuklara bakanların üçte birine ulaşmak ve onları olumlu çocuk yetiştirme uygulamaları konusunda eğitmektir.

Ekim ayı sonunda Mersin'de yapılan ilk Usta Eğitici oturumlarından birinde çeşitli proje illerinden bir grup AÇEP eğitimcisine, 6 yaşından küçük çocukları olan ailelerin eğitiminin daha da geliştirilmesi için ek eğitim verilmiş, eğitim materyalleri sağlanmıştır.

Safiye Şahin, Öğretmen, Sarıyer Halk Eğitim Merkezi, İstanbul

"Aile eğitimi konusunda daha önce de eğitim görmüştük, ancak bu son eğitim daha kısa, öz ve somut konulara dayalı bir alıştırma niteliğindedir. Daha önce anne üzerinde odaklanılıyordu, ama bu sefer babanın rolü de dikkate alınmış. Çünkü, aileye bir bütün olarak bakmanın daha yerinde olacağını öğrendik. Çocukların aile içinde eğitilmeleri, aile içinde sıkça rastlanan birtakım anlaşmazlıkların azaltılması açısından yararlı. Annelerin çocuklarına yönelik geleneksel koruyucu rolleri, zaman zaman babanın yabancılaştığı bir gerilime yol açabiliyor. Ama bu yöntem bütün aile üyelerini karşılıklı anlayış temelinde bütünleştiriyor."

Zahide Gözüaydın, Öğretmen, Mersin Halk Eğitim Merkezi

"Bu yeni eğitim düşük gelir düzeyindeki ve dezavantajlı aileler için özellikle yararlı olacak. Ayrıca aynı eğitim, gelir düzeyi ne olursa olsun başka ailelere de rahatlıkla uygulanabilir. Halk eğitim merkezlerimize gelenlerin çoğu anneler olmakla birlikte, babaların katılımını da sağlamaya çaba gösteriyoruz. Böylece, çocuklar için koruyucu ortam sağlanmasında hem annenin hem de babanın dengeli bir duyarlılık göstermesi mümkün hale gelecek."

"Ayrıca, eğitim sayesinde annelerin babalarla olan iletişimi güçleneceğinden, sonuçta annenin aile içindeki konumu da güçlenecek. Ana ve baba birbirine daha iyi destek olacak ve bu anlamda zenginleşen ilişki hiç kuşkusuz çocuğa da yarar sağlayacak."

Zahide Gözüaydın: "Halk eğitim merkezlerimize gelenlerin çoğu anneler olmakla birlikte, babaların katılımını da sağlamaya çaba gösteriyoruz"

Şermin Aksakal Vilday: "Ana babalar kendilerini daha güçlü, daha yetkin, daha az çaresiz ve daha netleşmiş hissedeceklerdir."

Şermin Aksakal Vilday, Öğretmen, AÇEP Eğitici

"Amaçlanan, ana babaların, gelişmenin bir aşamasından diğerine çocuklarıyla ilgili ayrıntıları ve çocukların gereksinimlerini daha iyi kavrayıp gözetmelerini sağlamak. Bir çocuğun sağlığı, beslenmesi ve gelişimi söz konusu olduğunda yapılması gerekenleri artık bildiklerinden ana babalar kendilerini daha güçlü, daha yetkin, daha az çaresiz ve daha netleşmiş hissedeceklerdir.

"Kendilerinin ve kendilerine en yakın durumdaki kişilerin gereksinimlerini daha iyi nasıl karşılayabileceklerini bilen kişiler, aynı zamanda daha güçlü, daha istikrarlı ve anlayışlı bir toplum yapısının oluşmasına da katkıda bulunacaklardır. Ana babalar, çocuklarını gözeterek kendi davranışlarını buna göre ayarladıklarında, bunun etkileri önce topluluklara sonra da toplumun tümüne yayılacaktır."

Ümmühan Acar, Öğretmen, Alanya Halk Eğitim Merkezi

"Bu eğitim çok önemli; çünkü 6 yaşından küçük çocukların ana babalarına yönelik ve 6 yaşa kadar olan dönem, çocukların gelişimi açısından her yönüyle son derece duyarlı bir dönem. Kendi adıma evden eve dolaşacağım, ana babalara eğitimin neyle ilgili olduğunu anlatacağım ve bu eğitimden kendi buldukları yerdeki halk eğitim merkezinde yararlanabileceklerini söyleyeceğim. Halen kendi halk eğitim merkezimize düzenli olarak gelenler var ve bu kişilerden hareketle çok daha fazla sayıda aileye ulaşabileceğimizi umuyorum."

Nihayet Uçlu, Teacher, Öğretmen, Antalya Halk Eğitim Merkezi

"Aile eğitimi aynı zamanda toplumun genel eğitimi ve gelişimi ile yakından ilgilidir. Dolayısıyla, Benim Ailem –AÇEP Programı toplumun gelecekteki gelişimi üzerinde somut etkiler yaratacak. Ana babalar olarak bizlerin, çocuklarımıza el kaldırmadan da onlar üzerinde birtakım olumsuz etkilere yol açması mümkün. Ne yaptığımızın farkında bile olmadan, bir çocuğun gelişimini çeşitli yollardan engelliyor olabiliriz.

"Çocuklarımıza tepki gösterme bakımından en doğal sayılan kimi davranışlarımızın bile onlara zarar verebilmesi, ne yazık ki insan doğasıyla ilgili bir gerçektir.

Sonuçta, böyle bir eğitimde yer alıyormaktan memnunum. Çünkü böylece, hem bir anne olarak çocuklarımla kuracağım ilişkiler konusunda güven kazanıyorum, hem de bir öğretmen olarak öğrendiklerimi başka eğitimciler ve ana babalarla paylaşmayı umuyorum."

Şehzade Polat, Yozgat Halk Eğitim Merkezi

"Ana babalara insan ilişkisi ve davranışlarında sorun çözmeyi öğretmek onlara çocuklarının kendi sorunlarını kendi başlarına çözmelerinde yardımcı olacak araçları kazandırıyoruz. Böylece aileler, örneğin danışmanlar, öğretmenler, topluluk liderleri

gibi dışsal odaklara başvurma zorunluluğu duymadan kimi sorunları ve konuları doğrudan, bağımsız biçimde ele alabilecekler. Bu arada hem anneler hem de babalar çocuklarına daha koruyucu ortamlar hazırlama açısından gerekli bilgilerle donanmış olacaklar."

Şehzade Polat:
"Bu eğitimle, ana babalar çocuklarına daha koruyucu ortamlar hazırlama açısından gerekli bilgilerle donanmış olacaklar"

Ümmühan Acar:
"Bu eğitim, ailelere çocuklarına nasıl yardım edeceklerini göstermenin en iyi yolu"

Nihayet Uçlu:
"Çocuklarımıza el kaldırmadan da onlar üzerinde birtakım olumsuz etkilere yol açmamız mümkün"

birlikte çalışma

Önce Çocuklar proje yönetim ekibinde bir araya gelen bakanlık temsilcileri, STK'lar ve akademisyenler, Türkiye'de çocuk koruma alanında gelişmeler sağlanması ortak amacı etrafında, aynı zamanda geniş bir çeşitliliğe sahip yeterlilikleri ve deneyimleri paylaşmaktadırlar. *Önce Çocuklar* projesinin nihai hedefine ulaşma yolundaki belirleyici adımlardan biri, çeşitli sektörler arasındaki ilişkileri dikkate almak ve etkili çalışan bir ekipte yer alanların her birini daha da güçlendirerek projenin başarısını sağlamaktır.

Bu sinerjiyi ortaya çıkarmak amacıyla Kasım ayında Kızılcahamam'da üç günlük bir çalıştay düzenlenmiştir. 20 kişinin katıldığı bu çalıştayda Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri yer almaktaydı.

Etkili İnsanların Yedi Alışkanlığı temasına dayalı çalıştay, kişisel, kişiler arası, yönetsel ve örgütsel düzeylerde kişisel performansın güçlendirilmesi için bir zemin oluşturulmasını amaçlıyordu. Bunun için de, ekip üyelerinin gerek tek tek gerekse ekip olarak optimum etki düzeyinde çalışmalarını sağlayacak araçlar ve becerilerle donatılmaları gerekiyordu.

Konuşmalar, video sunumları, kişisel ve grupsal alıştırmalardan oluşan çalıştay, üç günlük süre içinde aşağıdaki temalar üzerinden gelişti:

- İnisiyatif kullanarak, taahhütleri yerine getirerek, sorumlu davranarak, hesap vererek ve sonuçlar üzerinde olumlu etkilerde bulunarak proaktif bir tutum sergilenmesi.
- Vizyon geliştirerek, misyon oluşturarak, hedefleri belirleyerek, hedeflerle misyon öncelikleri arasındaki ilişkiyi kurarak ve sonuçlar üzerinde odaklanarak her işe gelinecek en son nokta gözetilerek başlanması.
- Stratejiyi izleyerek, önemli öncelikler üzerinde odaklanarak, hedeflere yönelik görevleri tanımlayarak, görevleri öncelik sırasına koyarak ve planlama araçları kullanarak önce yapılması gereken işin önce yapılması.
- Pozitif düşünülmesi, ilişkilerin geliştirilmesi, etkili bir işbirliği, uyumsuzlukların çözülmesi ve pozitif performans anlaşmaları yapılması.
- İkna amaçlı iletişim, gerilimlerin yumuşatılması, etkili dinleme, üretici girdiler ve geri bildirimler yoluyla önce anlamak, sonra da anlaşılmayı beklemek.
- Çeşitlilikten pozitif biçimde yararlanarak, sorunlar üzerinde yaratıcı biçimde ortak çalışarak, farklılıklara değer verilerek sinerji oluşturulması ve yenilikçi çözümler geliştirilmesi.
- Sürekli gelişme ve kendi kendini yenileme yoluyla bıçağın ağzının her zaman keskin tutulması.

Çalıştay bütün katılımcılar tarafından genel olarak başarılı bulunmuştur. Katılımcıların bir arada çalışma fırsatına sahip olmaları, projeye güçlü ve verimli bir başlangıç yapılmasını sağlamıştır. *Önce Çocuklar* iletişim materyallerinin geliştirilmesine yönelik pratik alıştırmalar, projeye bir kimlik kazandırılması ve projenin tanıtılmasında kullanılacak materyalin geliştirilmesi açısından yararlı sonuçlar vermiştir.

neler oluyor?

Önce Çocuklar projesinin çok katmanlı yapısını en açık biçimde ortaya koyan, Türkiye’de çocuk bakımı ve korunmasının geliştirilmesi şeklindeki proje hedefi doğrultusunda gündeme gelen etkinliklerin çeşitliliği ve zenginliğidir.

Erken Dönem Çocuk Gelişimi

Benim Ailem olarak yeniden adlandırılan Aile ve Çocuk Eğitimi (AÇEP) paketinin gözden geçirilmesi çalışması tamamlanmış, pilot uygulama evresine geçilmiştir. Bu uygulamalar üzerinde yapılacak değerlendirmelerin ardından ülke ölçeğinde yaygınlaşmaya gidilecektir. MEB ve SHÇEK ilgilileri 2005 yılının ikinci yarısında pakete ilişkin eğitim almışlardır.

Revize edilmekte olan okul öncesi eğitim müfredatı ve ilgili iletişim araçlarına katkı verecek uluslararası bir uzmanın görevlendirilmesi planlanmıştır.

7-19 Yaşlarındaki Çocukların Ailelerinin Eğitimi

UNICEF, daha büyük çocukların ve ergenlerin ailelerinin ebeveynik becerilerinin geliştirilmesine ilişkin programın hazırlanmasını üstlenecek bir ekibi Ocak ayında görevlendirmiştir. Uzmanlardan ve STK’lardan oluşan bir danışma grubu da paketin geliştirilmesinde bu ekibe teknik danışmanlık ve destek sağlayacaktır.

Eğitim

Örgün eğitim sistemi dışındaki çocukların yaş, cinsiyet ve ailenin sosyoekonomik durumuna göre dağılımlarının ve çocukların esenliğinden sorumlu kurum ve kuruluşların belirlenmesine yönelik araştırma kısa sürede başlatılacaktır. Bu araştırmada ayrıca çocukların, bilgi ve beceri düzeyleri ile tutumları da değerlendirilecektir.

Telafi eğitimi, hazırlanma sürecindedir. Ankara’da Ocak ayında yapılan “Bilgi ve Deneyim Paylaşımı” toplantısının ardından MEB Şubat ayında uygulama modeline ilişkin çalışmaları başlatmıştır. Sözü edilen toplantıda hükümet yetkilileri, STK’lar, akademisyenler ve başka ülkelerden uzmanlar bir araya gelerek temel ilkeler üzerinde durmuşlar ve Türkiye’de telafi eğitimini hazırlayıp uygulamanın en iyi yollarının neler olabileceğini ele almışlardır. Belirlenen ilkeler MEB tarafından kılavuz olarak kullanılacaktır.

Çocuk Koruma

UNICEF 7 ulusal ve 5 uluslar arası danışmandan oluşan bir ekip oluşturma çalışmasına başlamıştır. Bu ekip politika hazırlama süreçlerini iyileştirmeye ve çocuk koruma alanındaki yasal ve kurumsal değişikliklere yardımcı olmaya yönelik bir araştırma yapacaktır.

Yargının, uyuşturucu bağımlılığı ve öfke kontrolü gibi belirli sorunları olan çocuklarla ilgilenme becerilerini ve kapasitesini güçlendirmeye yönelik bir çalıştay Mart ayı başlarında yapılacaktır. Çocuk Adalet Sistemi’nin güçlendirilmesiyle ilgili eşgüdüm, değerlendirme ve planlama toplantısı Aralık ayında yapılmıştır. Bu toplantıya Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü yetkilileri ile birlikte Adalet Bakanlığı’na bağlı 22 kurumun yöneticileri ve 18 il barosundan temsilciler katılmıştır. Toplantı, kurumların yöneticileri ile avukatlar arasındaki iletişim ve eşgüdümü güçlendirmeye yönelik bir forum işlevi görmüştür.

Çocukların kurumlara yerleştirilmeleri ve çocuk haklarının izlenmesi ile ilgili yasa tasarısı konusunda Mart ayı başlarında parlamentelerle bir toplantı gerçekleştirilecektir.

önce çocuklar

Önce Çocuklar neyi başaracaktır?

Önce Çocuklar ile Türkiye tüm kız ve erkek çocukların korunma haklarını güvence altına almaya kararlıdır.

Önce Çocuklar, giderek yaygınlaşan çocuk ihmal ve istismarı ve çocukların ana-baba bakımından yoksun kalma sorunuyla mücadele etmek için, sistematik araştırma, izleme ve veri toplama, önleme çalışmaları ve çocukların korunmasına yönelik daha fazla politika ve yasa geliştirilmesi gibi yollarla kurumsal duyarlılığı ve kapasiteyi artıracaktır:

- çocuk adalet ve koruma sistemlerinde görevli profesyonellerin çocuk haklarını koruma ve gerçekleştirme kapasitelerinin güçlendirilmesi;
- kanunla ihtilafa düşen çocuklar için alternatif uyuşmazlık çözüm mekanizmaları sağlanması;
- sistem dışında kalan çocuklara telafi eğitimi ile ikinci bir fırsat sağlanması;
- toplumun bütün kademelerinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması;
- en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin azaltılması;
- aile arabuluculuğu ve alternatif bakım-koruma modelleri dahil olmak üzere önleyici mekanizmaların devreye sokulması;
- ana-babaları veya onlara bakmakla yükümlü kişilerle birlikte yaşamayan çocuklar için kurumlara yerleştirme yerine alternatif aile ortamları sağlanması;
- kurumlarda ve koruyucu ailelerin yanında yaşayan çocukların bakım ve korunmalarına yönelik asgari standartların geliştirilmesi;
- haklarından yararlanmaları ve kendilerini koruma bilincine sahip olmaları için ergenlerin yaşam becerilerinin geliştirilmesi.

Önce Çocuklar projesinin başarısı, Binyıl Kalkınma Hedefleri'ne ulaşılmasına — özellikle Binyıl Bildirgesi'nin güç durumdakilerin korunması ile ilgili 6. bölümünde yer alan hedefe katkıda bulunacak — ayrıca çocuk hakları alanındaki reformların uygulanmasına destek sağlayarak Türkiye'yi ÇHS ve AB'nin standartlarına uyumda daha ileri bir konuma getirecektir.

Bu proje, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Avrupa Birliği'nin mali katkısı ve UNICEF'in teknik desteği ile yürütülmektedir.

TÜRKİYE
CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ

BU PROJE
AVRUPA BİRLİĞİ TARAFINDAN
DESTEKLENMEKTEDİR

Birleşmiş Milletler
Çocuklara Yardım Fonu